

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
Project Infiltratie Maaskant (PIM)

4 juli 1995

372-94

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Project Infiltratie Maaskant (PIM)
/ [Commissie voor de milieu-effectrapportage].

- Utrecht : Commissie voor de milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-894-0

Trefw.: milieu-effectrapportage; oppervlaktewaterinfiltratie /
drinkwatervoorziening.

commissie voor de milieu-effectrapportage

College van Gedeputeerde Staten van de
provincie Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-HERTOGENBOSCH

uw kenmerk
320260

uw brief
d.d. 25 april 1995

ons kenmerk
U470-95/Si/nm/372-95

onderwerp
Toetsingsadvies over het milieu-effectrap-
port Project Infiltratie Maaskant (PIM)

doorkiesnr.
030 - 347634

Utrecht,
4 juli 1995

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Project Infiltratie Maaskant (PIM).
Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

ir. K.H. Veldhuis
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Project Infiltratie Maaskant (PIM)

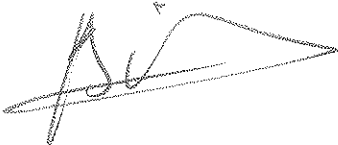
Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
Project Infiltratie Maaskant (PIM)

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieu-effectrapport
Project Infiltratie Maaskant (PIM),

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant door
de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Project Infiltratie Maaskant (PIM)

de secretaris

mr. R.J. Sielcken

de voorzitter

ir. K.H. Veldhuis

Utrecht, 4 juli 1995

2

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Algemeen oordeel over het MER	2
3. Overige opmerkingen over het MER en aanbevelingen voor de verdere besluitvorming en de evaluatie achteraf	2
3.1 Algemeen	2
3.2 Het innamebekken	3
3.3 Het infiltratiegebied	4

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 25 april 1995 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Openbare kennisgeving in Staatscourant nr. 79 d.d. 24 april 1995
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

I. INLEIDING

Het bedrijf de N.V. Waterleidingsmaatschappij Oost-Brabant heeft als initiatiefnemer het voornemen het Project Infiltratie Maaskant (PIM) te ontwikkelen met een eindcapaciteit van 50 miljoen m³ per jaar in het poldergebied ten zuiden van Lith. Het project is gericht op het infiltreren van voorgezuiverd oppervlaktewater, de terugwinning daarvan en de nazuivering tot drinkwater. Het oppervlaktewater uit de Maas, of zonodig uit de Waal, zal worden ingenomen in de Lithse Ham, een Zandwinplas ten westen van Lith.

Voor dit voornemen heeft de initiatiefnemer een MER (milieu-effectrapport) opgesteld ten behoeve van de Grondwaterwetvergunning. Bevoegd gezag voor deze vergunning en de milieu-effectrapportage-procedure (m.e.r.) zijn Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant.

Per brief van 25 april 1995 (bijlage 1) verzochten Gedeputeerde Staten de Commissie voor de m.e.r. te adviseren over de inhoud van het MER. Met de bekendmaking van de startnotitie in Staatscourant nummer 79, 24 april 1995 (bijlage 2) is het MER openbaar gemaakt.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. Voor de samenstelling van de werkgroep wordt verwezen naar bijlage 3, waarin tevens een overzicht wordt gegeven van de belangrijkste projectgegevens.

De Commissie heeft beoordeeld of het MER voldoende informatie bevat om het besluit/de besluiten te nemen en daarbij op grond van artikel 7.26 van de Wm getoetst:

- aan de richtlijnen voor het MER¹], zoals vastgesteld op 15 oktober 1991 door de provincie Noord-Brabant;
- op eventuele onjuistheden²];
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER³].

Conform artikel 7.26 tweede lid (Wm) heeft de Commissie de via het bevoegd gezag ontvangen reacties op het MER, die schriftelijk zijn ingebracht en tijdens de hoorzitting d.d. 30 mei 1995 te Lith (zie bijlage 4) in beschouwing genomen.

1 Wm, artikel 7.23, lid 2.

2 Wm, artikel 7.23, lid 2.

3 Wm, artikel 7.10.

2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER

Het MER geeft een goed en overzichtelijk beeld van de voorgenomen activiteit en de milieugevolgen. De Commissie is daarom van oordeel dat het MER een goede basis biedt om het milieu een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming over de Grondwaterwetvergunning en andere daaraan gekoppelde besluiten.

De voorspelling van de gevolgen van infiltratie en winning van water op het milieu in de voorgestelde alternatieven zijn gebaseerd op uitkomsten van modelmatige berekeningen. De Commissie is van oordeel dat de resultaten van het model een juiste weergave zijn van de te verwachten hydrologische gevolgen. Uit de berekeningen komt naar voren dat de milieugevolgen, zelfs in het ergst denkbare geval, uiterst beperkt zijn. Tevens blijkt dat de hydrologische isolatie van het infiltratiegebied ten opzichte van de omgeving zodanig is dat door het voornemen geen milieugevolgen van betekenis zullen optreden.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER EN AANBEVELINGEN VOOR DE VERDERE BESLUITVORMING EN DE EVALUATIE ACHTERAF

3.1 Algemeen

Veranderingen in de grondwaterstand buiten het infiltratiegebied ten gevolge van het PIM zullen naar verwachting betrekkelijk gering zijn vergeleken met de referentiesituatie, te weten de situatie zonder grondwateronttrekking pompstation Lith. Overeenkomstig de doelstelling van het PIM heeft dit wel tot gevolg dat op sommige plaatsen een aanzienlijke grondwaterstandsverhoging optreedt.

Uit het MER komt naar voren dat een grotere kans op kwel en piping tengevolge van de aanleg van het inlaatbekken niet te verwachten is⁴]. Het waterpeil in het inlaatbekken blijft circa 20 cm lager dan het Maaspeil, behoudens enkele in dit opzicht niet relevante uitzonderingssituaties. Volgens de Commissie wordt de kans op kwel door de aanleg van het innamebekken daarom kleiner dan in de huidige situatie.

De bovenstaande aannames zullen tijdens de verdere uitvoering geverifieerd moeten worden. De Commissie onderschrijft derhalve het belang van een goed monitoringprogramma van grondwaterpeilen en zettingen in het gehele hydrologische beïnvloedingsgebied van innamebekken en infiltratiegebied⁵].

4 zie inspraakreacties nummers 7, 22 en 30.

5 Zie inspraakreacties nummers 3, 7, 22, 23 en 30.

3.2 Het innamebekken

In het innamebekken wordt een compartimenteringsscherf aangebracht om een afgeschermd deel te creëren, waaruit water voor analyse wordt betrokken. Daarvoor moet het water minimaal twee weken in het analysecompartiment kunnen verblijven zonder menging van betekenis met het water uit het andere deel van het bassin. Om hieraan te voldoen is een propstrooming in het analysecompartiment vereist. Gelet op het feit dat de lengtes van het bassin vrijwel samenvalt met de overheersende windrichting en de watersnelheden tengevolge van wind circa 5 á 10 cm/sec zullen bedragen, is aan de voorwaarde van de propstroom niet voldaan. Volgens de Commissie zal in het voorgestelde ontwerp het water in het analysedeel binnen één dag gemengd zijn met het water uit het procesdeel. Het verdient aanbeveling het ontwerp aan te passen dat aan het voornemen van een verblijftijd van het water in het analysecompartiment van minimaal twee weken te realiseren zonder noemenswaardige opmenging met water uit het procesdeel wordt voldaan.

In de inspraak wordt erop gewezen dat het risico van een inlaatstop van 0,2 dag ééns in de vijf jaar vanwege simultane kwaliteitsverslechtering van Maas en Waal te laag is ^{6]}. Uit een achterliggende studie voor het MER PIM blijkt dat het gaat om een kans van 1 dag per vijf jaar ^{7]}.

In het studiegebied van het PIM bestaat een gemeenschappelijk initiatief van overheden en natuurorganisaties voor het natuurontwikkelingsproject Fort-Sint Andries. Daarbij gaat in uiterwaarden van de Maas en de Waal ontzand worden voor rivierkundige compensatie ten behoeve van de groei van oobossen in het stroomgebied. Het MER geeft niet aan of, en zo ja hoe inpassing van het innamebassin in het project Fort-St. Andries is te optimaliseren.

Daarnaast merkte de Commissie op dat in het natuurontwikkelingsproject de Buitenpolder Heerewaarden klei wordt afgegraven^{8]}. Door dit gebied ligt tevens het voorkeurstracé van de pijpleiding voor de watertoevoer vanuit de Waal. Het verdient aanbeveling de relevante onderdelen van het PIM af te stemmen met de voornemens in het project Fort-St. Andries en natuurontwikkeling zo mogelijk ook voor dit onderdeel van het PIM te optimaliseren.

Voor voorstellen om de westelijke begrenzing van het innamebekken circa 100x naar het oosten op te schuiven, geeft het MER voldoende informatie^{9]}. Indien meer gedetailleerde informatie nodig is voor een eventuele nadere afweging, kan dit bij de verdere besluitvorming plaatsvinden.

6 Zie inspraakreactie nummer 19.

7 Zie Statistisch onderzoek naar de kans op innamestops bij inname van Maas- en Waalwater voor het Project Infiltratie Maaskant, KIWA, december 1991, SWO 91.343.

8 Zie inspraakreacties nummers 23 en 29.

9 Zie inspraakreacties nummers 9, 22 en 23.

3.3 Het infiltratiegebied

De Commissie heeft waardering voor de wijze waarop het ontwerpproces van de twee inrichtingsvarianten voor het infiltratiegebied is weergegeven en verantwoord. Ook de ecologische aspecten zijn in dit proces volwaardig meegenomen. Er is impliciet een hogere waardering aan het aspect landschap en aan de techniek van de infiltratie gegeven. Dit is echter verantwoord omdat de natuurontwikkelingspotenties goed benut worden en er nauwelijks verschillen bestaan tussen beide varianten voor het ecologische aspect. De natuur- en cultuurtechnische randvoorwaarden voor beide varianten zijn zodanig dat reeds van aanvang af het milieu-aspect volwaardig in het ontwerpproces is meegenomen.

De initiatiefnemer kiest als uitgangspunt de sloot rond het infiltratiegebied in het natte aan te leggen. De effecten van bronbemaling bij de aanleg in den droge zijn niet in het MER beschreven. Indien tot aanleg in den droge wordt overgegaan, zullen de effecten daarvan bij het besluit daarover in beeld dienen te worden gebracht¹⁰.

Bij de beschrijving van de bestaande toestand van de flora en fauna voor het infiltratiegebied en omliggende gebieden valt het de Commissie op dat in de bronvermelding niet wordt verwezen naar Particuliere Gegevensbeherende Organisaties. Het is mogelijk dat dergelijke organisaties (bijvoorbeeld de SOVON, FLORON, Vlinderstichting) aanvullende gegevens voor handen hebben die thans als leemte in kennis in het MER zijn opgevoerd. Gelet op beschrijvingen in het MER zal die informatie overigens geen invloed hebben op de vergelijking van de alternatieven en de milieugevolgen van het voornemen.

10 Zie inspraakreactie nummer 7.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies
over het
milieu-effectrapport
Project Infiltratie Maaskant
(PIM)

(bijlagen 1 t/m 4)

6/20/11

13

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 25 april 1995 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Provincie
Noord-Brabant

(ER/UM/1)

27 APR. 1995

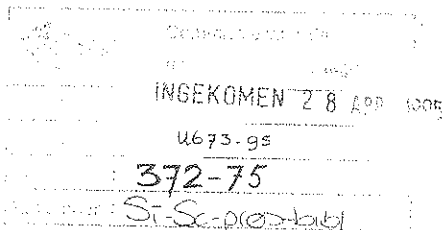
Provinciebus
Brabantse
Correspondentie-adres
Postbus 80151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefax 073 - 12 35 65

Dienst Waterstaat, Milieu en Vervoer

Telefoon 073 - 81 28 12

Ons kenmerk: 320260
Uw kenmerk : -
Afdeling : W&L
Doorkiesnr.: 808065
Bijlagen : 1
Datum : 25 april 1995
Onderwerp : Bekendmaking van vergunning-
aanvraag Grondwaterwet en
Milieu-effectrapport (MER).

Commissie voor de milieu-
effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

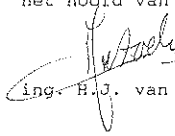
Geachte commissie,

Hierbij berichten wij u de ontvangst op 10 april 1995 van de aanvraag om vergunning ingevolge de Grondwaterwet en het MER van de directie van de NV Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant voor het infiltreren van water met het oog op onttrekking op het grondgebied van de gemeente Lith (het zogenaamde "Project Infiltratie Maaskant"). Publikatie zal plaatsvinden op 25 april 1995 in de dagbladders en in de Nederlandse Staatscourant.

Bijgaand treft u de kennisgeving aan van de aanvraag om vergunning en het MER. Het rapport zelf en de aanvraag zijn u reeds toegezonden. Zoals uit de kennisgeving blijkt zal op dinsdag 30 mei 1995 een openbare zitting worden gehouden. Voor plaats en tijd verwijzen wij kortheidshalve naar de kennisgeving.

Wij verzoeken u ons te adviseren over de volledigheid en de juistheid van het MER.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,
het hoofd van het bureau Grondwater,

ing. H.J. van Zoelen.

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving in Staatscourant nr. 79 d.d. 24 april 1995

Provincie Noord-Brabant

Wet milieubeheer

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken het volgende bekend. Op 10 april 1995 is bij hen een aanvraag om vergunning ingevolge de Grondwaterwet ingediend, alsmede het daarbij behorende milieu-effectrapport (MER), door de directie van de NV Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant te 's-Hertogenbosch, voor het infiltreren van water met het oog op het onttrekken van grondwater in de gemeente Lith (het zogeheten 'Project Infiltratie Maaskant').

De aanvraag om vergunning, het MER en de bijbehorende stukken liggen vanaf 1 mei 1995 op de volgende plaatsen ter inzage;

in het gemeentehuis van Lith op werkdagen van 9 tot 12 uur en gedurende zes weken op donderdagavond van 17 tot 20 uur;

in de bibliotheek van de provincie Noord-Brabant, Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch tijdens kantooruren; in het kantoor van waterschap De Maaskant, Raadhuislaan 30 te Oss, tijdens kantooruren.

Desgewenst worden tegen vergoeding van de kosten via het service-centrum van de provincie (073-812525) afschriften van de ter inzage gelegde stukken verstrekt.

Gedurende zes weken vanaf 1 mei 1995 kunnen schriftelijke opmerkingen naar aanleiding van het MER worden ingediend bij Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch, o.v.v. kenmerk 141825. Men kan verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken. Het indienen van bedenkingen naar aanleiding van de aanvraag is in deze fase van inspraak niet mogelijk. Voorts zal op dinsdag 30 mei 1995 om 20 uur een openbare zitting worden gehouden in Zaal 'De Sleutel' te Maren-Kessel (gemeente Lith). Tijdens deze zitting kan een ieder mondeling opmerkingen maken naar aanleiding van het MER. Tot zes weken nadat de beschikking op de aanvraag door Gedeputeerde Staten is bekendgemaakt, blijven de stukken tijdens kantooruren ter inzage liggen.

's-Hertogenbosch, april 1995.

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cic. m.e.r.
21.	950609	ABAB accountants namens, J.G.J. Govers en A.M. Timmermans en namens L. van Tuyl	Tilburg Maren-Kessel Lith	950621
22.	950601	dr.ir. T. Geerts	Maren-Kessel	950621
23.	950609	B & W van gemeente Lith	Lith	950621
24.	950607	P.J. de Veer	Maren-Kessel	950621
25.	950695	W. van de Camp / N. van Casteren	Maren-Kessel	950621
26.	950608	Mts. A.P.J. & J.L.G. de Laat	Maren-Kessel	950621
27.	950609	Milieu Steunpunt Oss	Oss	950621
28.	950606	J.G.M. van Vugt	Maren-Kessel	950621
29.	950608 950616	Ministerie van Verkeer en Waterstaat, directie Limburg	Maastricht	950621
30.	950608	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Zuid	Eindhoven	950621
31.		Verslag van de hoorzitting op 30 mei 1995 te Maren-Kessel		950621

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: N.V. Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant (WOB)

Bevoegd gezag: het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant

Besluit: vergunning op grond van artikel 14 Grondwaterwet en de Wet milieubeheer

Categorie Besluit m.e.r.: 15.2

Activiteit: het Project Infiltratie Maaskant (PIM) met een eindcapaciteit van 50 miljoen m³ per jaar) in het poldergebied ten zuiden van Lith is gericht op het infiltreren van voorgezuiverd oppervlaktewater, de terugwinning daarvan en de nazuivering tot drinkwater. Het oppervlaktewater uit de Maas, of zonodig uit de Waal, zal worden ingenomen in de Lithse Ham, een Zandwinplas ten westen van Lith.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 1 juli 1991

richtlijnenadvies uitgebracht: 13 september 1991

richtlijnen vastgesteld: 25 oktober 1991

kennisgeving MER: 24 april 1995

toetsingsadvies uitgebracht: 4 juli 1995

Bijzonderheden: het MER geeft een goed beeld van het voornemen en biedt derhalve voldoende informatie voor de verdere besluitvorming. Voor de besluitvorming over het innamebekken in de Maasuitwaarde beveelt de Commissie aan een optimale afstemming te zoeken met het natuurontwikkelingsproject Fort St. Andries.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. R.G. Mes

ir. T.M. Oosthoorn

ir. D. Sijmons

ir. J.H.G. Verhagen

ir. K.H. Veldhuis (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: mr. R.J. Sielcken

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	950527	H.C. Verstegen	Maren-Kessel	950621
2.	950529	J.M. van Kessel	Eindhoven	950621
3.	950606	F. Meussen namens de de aanwonenden van het infiltratiegebied	Maren-Kessel	950621
4.	950608	J. v.d. Hurk	Maren-Kessel	950621
5.	950608	Stichting Rechtsbijstand	Tilburg	950621
6.	950608	Waterschap de Maaskant	Oss	950621
7.	950630	Noordbrabantse Christelijke Boerenbond	Maren-Kessel	950621
8.	950607	A.D.L.M. Wertenbroek en W.M.J.M. Wertenbroek	Maren-Kessel	950621
9.	950606	J. van Baalen	Maren-Kessel	950621
10.	950606	Kerngroep Kessel	Maren-Kessel	950621
11.	950606	Landbouwschap, Gewestelijke Raad voor Noord-Brabant	Tilburg	950621
12.	950606	W.M. van der doelen / J.M. van der Doelen	Maren-Kessel	950621
13.	950606	drs. M.M.J.J. Schrover	Maren-Kessel	950621
14.	950531	A.C. Janssens	Maren-kessel	950621
15.	950601	Fam. G. Verhallen	Maren-Kessel	950621
16.	9506--	N. van Venrooy	Maren-Kessel	950621
17.	950608	A.G.J. van Boxtel	Alem	950621
18.	950605	mw. A.H.F. Schaafsma / B.G. Valk	Maren-Kessel	950621
19.	950608	N.V. Waterwinningbedrijf Brabantse Biesbosch	Werkendam	950621
20.	950607	Aktiegroep "Zand Erover"	Lith	950621